

Lokalny Program Osłonowy Gminy Niepołomice

„Wsparcie w formie mieszkań interwencyjnych

dla osób i rodzin dotkniętych nagłymi zdarzeniami”

I. WSTĘP:

Zdarzenia losowe oraz sytuacje kryzysowe mogą pozbawić osoby i rodziny możliwości bezpiecznego zamieszkiwania, pogłębiając ich trudności życiowe i zwiększając ryzyko wykluczenia społecznego. W odpowiedzi na te potrzeby, Gmina Niepołomice tworzy Lokalny Program Osłonowy *„Wsparcie w formie mieszkań interwencyjnych dla osób i rodzin dotkniętych nagłymi zdarzeniami”*. Program stanowi element lokalnej polityki społecznej ukierunkowanej na zapewnienie doraźnej, krótkoterminowej pomocy mieszkaniowej osobom i rodzinom dotkniętym kryzysem, umożliwiającej im stabilizację sytuacji życiowej oraz stworzenie warunków do odbudowy możliwości samodzielnego funkcjonowania w społeczności lokalnej.

II. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU:

Podstawą realizacji Programu osłonowego Gminy Niepołomice *„Wsparcie w formie mieszkań interwencyjnych dla osób i rodzin dotkniętych nagłymi zdarzeniami”*, zwanego dalej „Programem” jest **art. 17 ust. 2 pkt 4** ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 1214 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”. Zgodnie z **art. 17 ust. 2 pkt 4** ustawy, o której mowa w zdaniu poprzednim, do zadań własnych gminy należy podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

III. DIAGNOZA POTRZEB UZASADNIAJĄCA WDROŻENIE PROGRAMU

Przeprowadzona w 2025 roku diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej Gminy Niepołomice w zakresie dostępu mieszkańców Gminy do mieszkań udostępnianych im w trybie interwencyjnym, wykazała istotne deficyty w obszarze możliwości krótkoterminowego zabezpieczenia osób i rodzin, poszkodowanych w wyniku zdarzeń losowych (np. pożar, powódź, przestępstwo). Brak wystarczającej liczby lokali służących zapewnieniu natychmiastowego schronienia osobom i rodzinom dotkniętym zdarzeniami nagłymi, stanowi kluczowe wyzwanie dla aktualnie prowadzonej na terenie Gminy polityki społecznej.

Raport podkreśla ponadto, że mieszkalnictwo wspierające, treningowe i interwencyjne należy do obszarów najsilniej zgłaszanych przez mieszkańców oraz instytucje funkcjonujące na terenie Gminy, jako wymagających pilnego rozwoju. Wskazują na to m.in. wnioski końcowe o „niedoborze mieszkań komunalnych, socjalnych i wspierających, w tym dla osób samotnych

i z niepełnosprawnościami” oraz rekomendacja opracowania programów rozwoju mieszkalnictwa, które obejmować powinny także rozwiązania interwencyjne, wykorzystywane w nagłych sytuacjach życiowych

Program wypełnia istniejącą lukę w systemie polityki społecznej Gminy, tworząc nową, niezbędną formę wsparcia, która umożliwia skuteczne reagowanie na nagłe sytuacje losowe i życiowe. Jest to działanie zgodne z diagnozą oraz kierunkiem rozwoju lokalnych usług społecznych, wskazanym w raportach diagnostycznych Gminy.

IV. CEL PROGRAMU

Program ma na celu zapewnienie krótkoterminowego schronienia osobom i rodzinom z terenu Gminy Niepołomice, które z powodu nagłego zdarzenia losowego, znalazły się w sytuacji uniemożliwiającej im pobyt w dotychczasowym miejscu zamieszkania lub znalazły się w innej sytuacji kryzysowej.

Zagwarantowanie schronienia w mieszkaniu interwencyjnym stanowi realną alternatywę dla umieszczenia osoby / rodziny dotkniętej zdarzeniem losowym w placówkach całodobowych (np. schroniskach dla osób bezdomnych, domach pomocy społecznej, domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży).

V. ZASADY REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Program realizowany jest przez czas nieokreślony.
- 2) W ramach realizacji Programu, Gmina zabezpiecza dostępność mieszkań interwencyjnych, które będą oddawane w posiadanie zależne mieszkańcom Gminy, doświadczonym przez zdarzenie losowe bądź sytuację kryzysową.
- 3) Za zabezpieczenie odpowiedniej do zapotrzebowania liczby mieszkań interwencyjnych odpowiada Centrum Usług Społecznych w Niepołomicach.
- 4) Dysponentem mieszkań interwencyjnych jest Centrum Usług Społecznych w Niepołomicach.
- 5) Adresatami Programu są osoby i rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Niepołomice, które w wyniku zdarzenia losowego (np. pożaru, nawałnicy, powodzi, przestępstwa) lub trudnej sytuacji rodzinnej (np. śmierci członka rodziny, choroby, przestępstwa), utraciły możliwość bezpiecznego zamieszkiwania w dotychczasowym lokalu albo znalazły się w innej sytuacji kryzysowej wymagającej natychmiastowego wsparcia.
- 6) Ocena sytuacji osoby lub rodziny dokonywana jest na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego i podlega weryfikacji przez komisję oceniającą zasadność przyznania mieszkania interwencyjnego, powołaną zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Niepołomice.
- 7) Pobyt w mieszkaniu interwencyjnym ma charakter krótkotrwały, obejmując w szczególności możliwość korzystania ze wskazanego przez Centrum Usług Społecznych w Niepołomicach lokalu mieszkalnego oraz jego wyposażenia.
- 8) Przyznanie prawa do pobytu w mieszkaniu interwencyjnym nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

- 9) Przyznanie prawa do pobytu w mieszkaniu interwencyjnym, w tym ustalenie odpłatności za korzystanie z niego, następować będzie w drodze umowy cywilnoprawnej zawartej między osobą samotnie gospodarującą bądź przedstawicielem rodziny wnioskującymi o tego rodzaju wsparcie, a Centrum Usług Społecznych w Niepołomicach.
- 10) Pobyt w mieszkaniu interwencyjnym przyznawany jest na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.
- 11) W szczególnie uzasadnionych przypadkach, pobyt w mieszkaniu interwencyjnym może zostać przyznany na okres dłuższy niż 6 miesięcy, jednak nie dłuższy niż 12 miesięcy.
- 12) Pobyt w mieszkaniu interwencyjnym przez okres pierwszych 3 miesięcy jest nieodpłatny, niezależnie od sytuacji dochodowej osoby / rodziny korzystającej z tego rodzaju wsparcia.
- 13) Odpłatność za korzystanie z mieszkania interwencyjnego w okresie przekraczającym 3 miesiące ustalana jest, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej bądź rodziny przekracza 150 % kryterium dochodowego, o którym mowa w odpowiednio w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy o pomocy społecznej.
- 14) Oplatę za pobyt w mieszkaniu interwencyjnym ustala się jako opłatę miesięczną – zgodnie z poniższą tabelą, z zastrzeżeniem, że wysokość tej opłaty stanowi udział procentowy w wydatkach Gminy, przeznaczonych na zapewnienie osobie / rodzinie dostępu do mieszkania interwencyjnego, a opłata ta, nie może przekroczyć tych wydatków.

Lp.	dochód osoby / rodziny (% kryterium dochodowego określonego odpowiednio w art. 8 ust. 1 pkt 1 lub pkt 3 ustawy o pomocy społecznej)	wysokość miesięcznej opłaty za pobyt w mieszkaniu interwencyjnym wyrażona w %
1	do 150 %	bezpłatnie
2	powyżej 150 % do 200 %	30 % wydatków Gminy
3	powyżej 200 % do 250 %	40 % wydatków Gminy
4	powyżej 250 % do 300 %	60 % wydatków Gminy

5	powyżej 300 %	100 % wydatków Gminy
---	---------------	----------------------

- 12) W przypadku gdy pobyt w mieszkaniu interwencyjnym nie obejmuje pełnego miesiąca kalendarzowego, opłatę za pobyt w tym miesiącu ustala się proporcjonalnie do liczby dni pobytu osoby / rodziny w danym miesiącu kalendarzowym.
- 13) W szczególnie uzasadnionych przypadkach osoba / rodzina obowiązana do ponoszenia opłat za pobyt w mieszkaniu interwencyjnym może zostać przez Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Niepołomicach częściowo lub całkowicie zwolniona z ustalonej bądź ustalonej już opłaty.
- 14) W szczególnie uzasadnionych przypadkach, Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Niepołomicach może odstąpić od dochodzenia zwrotu opłaty nieuiszczonej przez osobę / rodzinę korzystającą z mieszkania interwencyjnego.
- 15) Mieszkanie interwencyjne nie podlega wykupowi.
- 16) Mieszkanie interwencyjne nie może zostać podnajęte i może być wykorzystywane tylko przez osoby wskazane w umowie, w sposób w niej określony.

VI. PODMIOTY REALIZUJĄCE PROGRAM

Realizatorem i koordynatorem programu jest Centrum Usług Społecznych w Niepołomicach.

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program finansowany jest w całości ze środków własnych Gminy Niepołomice.

VIII. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ Z REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Realizację Programu monitoruje Centrum Usług Społecznych w Niepołomicach.
- 2) Stosownie do postanowień **art. 110 ust. 9** ustawy o pomocy społecznej, Dyrektor Centrum Usług Społecznych przedstawia corocznie informację o sposobie realizacji Programu, w sprawozdaniu składanym Radzie Miejskiej z działalności Centrum Usług Społecznych w Niepołomicach.

IX. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Realizacja Programu uzależniona jest od zabezpieczenia przez Gminę Niepołomice w budżecie Centrum Usług Społecznych w Niepołomicach środków finansowych niezbędnych dla realizacji jego założeń.

Uzasadnienie

Zgodnie z postanowieniami **art. 17 ust. 2 pkt 4** ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 1214 z późn. zm.), zwanej dalej „*ustawą o pomocy społecznej*”, do zadań własnych gminy należy między innymi podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Z kolei w **art. 15 pkt 6** ustawy o pomocy społecznej doprecyzowano, że pomoc społeczna polega także na rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach identyfikowanych potrzeb.

Jak pozwalają twierdzić dotychczasowe doświadczenia, wsparcie oferowane mieszkańcom Niepołomic nie obejmuje możliwości zapewnienia im lokali mieszkalnych o charakterze interwencyjnym, a to w sytuacji w której osoby te, mierzą się ze zdarzeniem losowym (pożar, nawałnica, skutki przestępstwa). W samej ustawie o pomocy społecznej nie przewidziano bowiem możliwości udzielenia pomocy adekwatnej do standardów, które prezentują osoby / rodziny bezproblemowo funkcjonujące w społeczności lokalnej, a którym nagle, przyszło mierzyć się ze skutkami zdarzenia losowego. W przypadku utraty przez osobę / rodzinę bezproblemowo funkcjonującą w społeczności lokalnej realnej możliwości dalszego korzystania z mieszkania, ustawa oferuje jej tylko i wyłącznie możliwość umieszczenia w schronisku dla osób bezdomnych.

Procedowany program osłonowy stanowi odpowiedź właśnie na sytuacje, w których bezproblemowo funkcjonująca osoba / rodzina nagle zostaje pozbawiona możliwości korzystania z mieszkania. W takim przypadku, Centrum Usług Społecznych w Niepołomicach będzie mogło zaproponować osobom potrzebującym krótkoterminowy pobyt w lokalu mieszkalnym, na preferencyjnych i proporcjonalnych do stopnia problemów życiowych z którymi przyszło im się mierzyć warunkach.

Pomimo, że przypadki o których mowa powyżej należą do rzadkości, powtarzają się jednak z różnym natężeniem i oddźwiękiem medialnym w społeczności lokalnej. Z kolei Gmina Niepołomice jest w stanie sprostać pod względem finansowym i organizacyjnym obowiązкови

zapewnienia pomocy realizowanej w trybie interwencyjnym, która zastrzeżona została w Programie, dla osób i rodzin najbardziej jej potrzebujących.

Dlatego też, przyjęcie procedowanej uchwały jest w pełnym zakresie uzasadnione.